

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	23.05.2008
Avaldamismärge:	RT I 2008, 19, 132

Riigipiiri seaduse, karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seadus

Vastu võetud 16.04.2008

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 30. aprilli 2008. a otsusega nr 278

§ 1. Riigipiiri seaduse(RT I 1994, 54, 902; 2008, 13, 88) § 11¹täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

« (6) Erandjuhul võib riigipiiri ilma käesolevas paragrahvis sätestatud dokumendita ületada isik, kes antakse Eestile välja või loovutatakse või kelle Eesti annab välja või loovutab seoses rahvusvahelise koostööga kriminaalmenetluses.»

§ 2. Karistusseadustikus(RT I 2001, 61, 364; 2008, 13, 87) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 54 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Mõistes välisriigi kodaniku süüdi tahtlikult toimepandud kuriteos ja karistades teda vangistusega, võib kohus süüdimõistetule mõista lisakaristusena riigist väljasaatmise koos sissesõidukeeluga kuni kümneks aastaks.»

2)paragrahvis 348 asendatakse sõna «üheaastase» sõnaga «kolmeaastase»;

3)paragrahvi 350 täiendatakse pärast sõnu «Eesti kodaniku pass,» sõnadega «isikusamasust tõendav välisriigi reisidokument.».

§ 3. Kriminaalmenetluse seadustikus(RT I 2003, 27, 166; 2007, 66, 408) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 126 lõiget 7 täiendatakse pärast sõnu «kiiresti riknevate asitõendite» sõnadega «ja konfiskeerimise tagamiseks arestitud vara»;

2)paragrahvi 130 lõikes 3 asendatakse sõna «väljaandmisvahistuses» sõnadega «väljaandmis- ja loovutamishistuses»;

3)paragrahvi 130 täiendatakse lõikega 4¹järgmises sõnastuses:

« (4¹) Kohus võib vahistada vabaduses viibiva süüdistatava, et tagada süüdimõistva kohtuotsusega mõistetud vangistuse täitmine.»;

4)paragrahvi 131 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Tagaotsitavaks kuulutatud isiku või väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi viibiva kahtlustatava vahistamiseks koostab eeluurimiskohtunik vahistamismääruse teda küsitlemata. Hiljemalt ülejäärgmisel päeval pärast tagaotsitava tabamist või kahtlustatava Eestisse toimetamist viiakse vahistatu küsitlemiseks eeluurimiskohtuniku juurde.»;

5)paragrahvi 135 täiendatakse lõikega 5¹järgmises sõnastuses:

« (5¹) Kohus võib omal algatusel või prokuratuuri taotlusel koos kautsjoni määramisega kohaldada kahtlustatava või süüdistatava suhtes elukohast lahkumise keeldu käesoleva seadustiku §-des 127 ja 128 sätestatud korras.»;

6)paragrahvi 135 lõiget 6 täiendatakse pärast sõna «toimepanemist» sõnadega «või rikub elukohast lahkumise keeldu»;

7)paragrahvi 139 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu «või kohtusse» sõnadega «ning süüdimõistetute toimetamine karistuse kandmiseks vanglasse või arestimajja»;

8)paragrahvi 139 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

« (3¹) Süüdimõistetule võib kohaldada sundtoomist vanglasse või arestimajja käesoleva seadustiku § 414 lõikes 3 sätestatud alustel ja korras.»;

9)paragrahvi 142 lõike 1 teist lauset täiendatakse pärast sõna «süüdistatava» sõnadega «või süüdimõistetetu»;

10)paragrahvi 171 lõiget 2 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Isiku karistamisel vangistusega arvutatakse tähtaega tema vanglasse karistust kandma saabumise hetkest, kui karistuse kandmise algus ei tulene kohtuotsusest.»;

11)paragrahvi 179 lõike 1 punktides 1 ja 2 asendatakse sõna «palga» sõnaga «kuupalga»;

12)paragrahvi 212 lõike 2 punkti 1 täiendatakse pärast sõnu «toimetamise kuriteos» sõnadega «ning tähtsa isikliku dokumendi võltsimise või võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamise või kuritarvitamise kuriteos, kui rikkumise on avastanud piirivalveametnik»;

13)paragrahvi 254 lõikes 5 asendatakse arv «6» arvuga «5»;

14)paragrahvi 274 lõikes 5 asendatakse tekstiosa «202 ja 203» tekstiosaga «202–203¹»;

15)paragrahvi 414 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Teatises märgitakse, et määratud ajaks vanglasse ilmumata jäämise korral kohaldatakse isikule sundtoomist vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 3.»;

16)paragrahvi 414 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Kui süüdimõistetetu ei ilmu määratud ajaks vanglasse vangistust kandma, edastab vangla politseiprefektuurile sundtoomise taotluse.»;

17)paragrahvi 415 täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

« (5) Vangistuse täitmisele pööramise edasilükkamise määruuses märgitakse ka käesoleva seadustiku § 414 lõikes 1 nimetatud andmed.

(6) Jõustunud määruse koopia edastatakse vanglale.»;

18)paragrahvi 429 lõikest 1 jäetakse välja sõna «Vanglaametniku.»;

19)paragrahvi 432 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

« (3¹) Kui väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi viibiv süüdimõistetetu on kuulutatud tagaotsitavaks, võib käesoleva seadustiku §-s 427 või 428 sätestatud alustel vangistuse täitmisele pööramise ja käesoleva seadustiku § 131 lõikes 4 sätestatud alustel vahistamise otsustada kirjalikus menetluses kohtumenetluse pooli kohtusse kutsumata. Hiljemalt ülejäämisel päeval pärast isiku Eestisse toimetamist viiakse süüdimõistetetu küsitlemiseks täitmiskohtuniku juurde.»;

20)paragrahvi 433 lõikes 1 asendatakse sõnad «Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga» sõnadega «Rahvusvahelise Kriminaalkohtu ja Eurojustiga»;

21)paragrahvi 433 lõikes 2 asendatakse sõnad «välislepingutes ja» sõnadega «välislepingutes, Euroopa Liidu õigusaktides ja»;

22)paragrahvi 436 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1²järgmises sõnastuses:

« (1¹) Eesti Vabariik ei või keelduda rahvusvahelisest koostööst Euroopa Liidu liikmesriigiga põhjusel, et tegu on poliitilise kuriteoga, poliitilise kuriteoga seotud kuriteoga või poliitiliselt motiveeritud kuriteoga, kui seaduses või välislepingus ei ole sätestatud teisiti.

(1²) Eesti Vabariik ei või keelduda rahvusvahelisest koostööst põhjusel, et Eestis ei ole kehtestatud sama liiki maksu või lõivu või samasugust maksu-, tolli- või rahavahetuskorraldust kui taotlevas riigis.»;

23)paragrahvi 440 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) väljaandmistootluse aluseks on poliitiline kuritegu väljaandmise Euroopa konventsiooni lisaprotokollide tähenduses, välja arvatud käesoleva seadustiku § 436 lõikes 1¹sätestatud juhul.»;

24)paragrahvi 447 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna «vahistamistaotluse» sõnadega «või Schengeni infosüsteemis oleva tagaotsimisteate»;

25)paragrahvi 457 lõike 3 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) prokuratuur kohtueelses menetluses;»;

26)paragrahvi 457 lõikes 4 asendatakse sõna «Riigiprokuratuuri» sõnaga «prokuratuuri»;

27)paragrahvi 457 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

28)paragrahvi 459 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «(Interpol)» sõnadega «või Schengeni infosüsteemi siseriikliku osa eest vastutava keskasutuse»;

29)paragrahvi 462 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

« (2¹) Edasilükkamatutel juhtudel võib Riigiprokuratuuri loal alustada Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpol) kaudu esitatud taotluse või Schengeni infosüsteemis oleva teate täitmist enne õigusabitaotluse saabumist Justiitsministeeriumi.»;

30)paragrahvi 462 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Kui abistamistaotlus esitatakse Eurojusti kaudu, kontrollib Eurojusti Eesti liige abistamistaotluse nõuetekohasust, lubatavust ja võimalikkust ning edastab selle täitmiseks pädevale Eesti õigusasutusele.»;

31)paragrahvi 463 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Eurojusti kaudu esitatud välisriigi abistamistaotluse täitmise tulemusena saadud materjalid saadetakse taotlevale riigile Eurojusti kaudu, kui Eurojustiga ei ole kokku lepitud teisiti.»;

32)paragrahvi 464 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Schengeni infosüsteemi siseriikliku osa eest vastutaval keskasutusel on õigus enne õigusabitaotluse koostamist lisada Schengeni infosüsteemi teade, et tagada õigusabi taotluse täitmiseks vajaliku meetme rakendamine.»;

33)paragrahvi 464 täiendatakse lõigetega 5–7 järgmises sõnastuses:

« (5) Edasilükkamatutel juhtudel võib käesoleva seadustiku § 491 lõikes 2 loetletud kuritegudes esitada abistamistaotluse Euroopa Liidu liikmesriigile Eurojusti kaudu.

(6) Edasilükkamatutel juhtudel võib Eurojusti Eesti liige koostada Eestis menetlemisele kuulavas kriminaalasjas abistamistaotluse ja edastada selle välisriigile.

(7) Abistamistaotlust on välisriigile pädevad esitama:

- 1) kohtueelses menetluses prokurör, kelle menetluses on kriminaalasi;
- 2) kohtumenetluses olevas asjas kohus.»;

34)paragrahvi 468 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «on» sõnaga «enda»;

35)paragrahvi 470 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 1) üleantava vara nimetus ja asukoht ning võimaluse korral vara omaniku või valdaja nimi;»;

36)paragrahvi 470 lõiget 5 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Nimetatud toimingud protokollitakse käesolevas seadustikus sätestatud korras.»;

37)paragrahvi 470 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

« (6) Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpol) kaudu esitatud taotluse või Schengeni infosüsteemis oleva teate alusel tagaotsitava sõiduki kinnipidamisel koostatakse sõiduki kinnipidamise protokoll. Sõiduk arestitakse käesoleva seadustiku § 142 lõikes 9 sätestatud alustel kaheks kuuks. Kui nimetatud tähtaja jooksul ei esita välisriik vara väljaandmise taotlust, vabastatakse sõiduk aresti alt.»;

03.08.2023

Veaparandus. Parandatud ilmne ebatäpsus sõnas "käesoleva" Riigi Teataja seaduse § 10 lõike 3 alusel.

38)paragrahvi 471 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Eestis on ühise uurimisrühma moodustamise taotlust välisriigile pädev esitama Riigiprokuratuur või Eurojusti Eesti liige. Otsuse Eestile esitatud ettepaneku alusel ühise uurimisrühma moodustamise kohta teeb Riigiprokuratuur või Riigiprokuratuuri loal Eurojusti Eesti liige, sõlmides välisriigi pädeva õigusasutusega vastava kokkuleppe.»;

39)paragrahv 472 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 472. Piiriülene jälgimine

(1) Väljaandmist võimaldava kuriteo kohtueelse menetlusega seoses võib juhul, kui isikut jälgitakse seoses kuriteokahtlusega või seoses vajadusega aidata kaasa kahtlustatava isiku identifitseerimisele või asukoha kindlakstegemisele, jätkata jälgimist teise riigi territooriumil, mis on ühinenud 19. juunil 1990. aastal Schengenis allkirjutatud konventsiooniga, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta (edaspidi *Schengeni liikmesriik*), kui viimane on andnud eelnevalt esitatud ja põhjendatud taotluse põhjal loa piiriüleseks jälgimiseks. Loaga võivad olla seotud lisatingimused.

(2) Eestis on piiriülese jälgimise taotlust teisele Schengeni liikmesriigile pädev esitama Riigiprokuratuur, edasilükkamatutel juhtudel võib taotluse esitada ringkonnaprokuratuur. Loa Eestile esitatud piiriülese jälgimise taotluse rahuldamise kohta annab Riigiprokuratuur. Taotluse rahuldamine võib olla seotud tingimustega.

(3) Piiriülese jälgimise taotluse esitamine teisele Schengeni liikmesriigile on lubatav käesoleva seadustiku § 110 lõikes 1 loetletud kuritegude kohtueelses menetluses. Eesti ei või asukohariigina keelduda taotluse rahuldamisest, kui taotlus on esitatud seoses kuriteoga, mis on nii taotleva riigi seaduse kui ka Eesti karistusseadustiku kohaselt karistatav vähemalt üheaastase vangistusega.

(4) Edasilükkamatutel juhtudel võib piiriülest jälgimist alustada enne selleks asukohariigilt loa saamist järgmiste kuritegude kohtueelses menetluses:

- 1) mõrv;
- 2) tapmine;
- 3) raske seksuaalkuritegu;
- 4) süütamine;
- 5) maksevahendi võltsimine;
- 6) vargus raskendavatel asjaoludel, röövimine ja varastatud esemete vastuvõtmine;
- 7) väljapressimine;
- 8) inimrööv ja pantvangi võtmine;
- 9) inimkaubandus;
- 10) narkootilise ja psühhotroopse ainega ebaseaduslik kauplemine ning nende ebaseaduslik sisse- ja väljavedu;
- 11) relvi ja lõhkeaineid käsitlevate õigusaktide rikkumine;
- 12) lõhkeainete abil hävitamine;
- 13) mürgiste ja ohtlike jäätmete ebaseaduslik vedu;
- 14) raske kelmus;
- 15) ebaseaduslikule piiriületamisele ja ebaseaduslikule riigis viibimisele kaasaaitamine;
- 16) rahapesu;
- 17) tuumamaterjali ja radioaktiivse ainega ebaseaduslik kauplemine ning nende ebaseaduslik sisse- ja väljavedu;
- 18) kuritegelikus ühenduses osalemine;
- 19) terrorism.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kuritegude kohtueelsel uurimisel on edasilükkamatutel juhtudel piiriülest jälgimist alustatud enne selleks asukohariigilt loa saamist, tuleb viivitamata:

- 1) asukohariiki teavitada sellest, et taotleva riigi pädeva õigusasutuse töötaja on piiri ületanud ja jälgimist alustanud;
- 2) esitada asukohariigile käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud taotlus, milles põhjendatakse loata piiriületamist.

(6) Piiriülesel jälgimisel:

- 1) järgitakse asukohariigi seadusi ja võimuesindajate juhiseid;
- 2) kantakse kaasas piiriülest jälgimist lubavat dokumenti, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul;
- 3) asukohariigi pädeva ametiasutuse nõudmisel tõendatakse tegutsemist ametiülesannete täitmiseks;
- 4) võib ametirelva kanda asukohariigi nõusolekul ja kasutada seda üksnes enesekaitseks;
- 5) ei või siseneda eravaldusse või muusse avalikuks kasutamiseks mitte ettenähtud kohta ega peatada, küsitleda või kinni pidada jälgitavat isikut;
- 6) teavitatakse asukohariigi pädevat õigusasutust igast jälgimistoimingust ja asukohariigi pädeva õigusasutuse nõudmisel peab jälgimist teostav ametnik ilmuma selgitusi andma;
- 7) tuleb asukohariigi pädeva õigusasutuse taotlusel osutada abi kriminaalmenetluse läbiviimisel asukohariigis.

(7) Piiriülene jälgimine lõpetatakse:

- 1) selle toiminguga eesmärgi saavutamisel;
- 2) asukohariigi taotlusel;
- 3) kui viie tunni jooksul, arvates piiri ületamisest piiriülese jälgimise alustamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 5 ettenähtud korras, ei ole asukohariigilt piiriüleseks jälgimiseks luba saadud.»;

40)paragrahvi 473 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kriminaalmenetlusalase vastastikuse abistamise raames võib pädev õigusasutus edastada välisriigile ning käesoleva seadustiku § 491 lõikes 2 loetletud kuritegudes Eurojustile omaalgatuslikult menetlustoimingutega saadud teavet, mis võib olla välisriigis kriminaalmenetluse alustamise ajendiks või soodustada alustatud kriminaalmenetluses kuriteo asjaolude selgitamist.»;

41)paragrahvi 478 lõikes 1 asendatakse sõna «kohtule» sõnaga «Riigiprokuratuurile»;

42)paragrahv 480 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 480. Kaitsja osavõtt välisriigi kohtuotsuse tunnustamisel ja täitmisel

Kaitsja osavõtt välisriigi kohtuotsuse tunnustamisel ja täitmisel on kohustuslik. Kaitsjaks välisriigi kohtuotsuse täitmisel ja tunnustamisel on advokaat.»;

43)seadustiku 19. peatükki täiendatakse 7¹. jaoga järgmises sõnastuses:

«7¹. jagu Eurojust

§ 489¹. Koostöö Eurojustiga

(1) Koostöös Euroopa Liidu rahvusvahelise õigusala seaduse Eurojustiga lähtutakse käesolevast seadustikust, kui Euroopa Liidu õigusaktidest ei tulene teisiti.

(2) Eurojusti Eesti liikmeks määratud prokuröri on käesoleva seadustiku kehtivusalal kõik riigiprokuröri õigused ja kohustused vastavalt käesolevale seadustikule.

(3) Edasilükkamatutel juhtudel võib Eurojusti Eesti liige Eestis menetlemisele kuuluvas kriminaalasjas alustada kriminaalmenetlust ning pärast esmaste menetlustoimingute tegemist saata kriminaalasja materjalid Riigiprokuratuurile, kes edastab need uurimisalluvuse kohaselt.»;

44)paragrahvi 491 lõike 2 sisesejuhatav lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Isik loovutatakse sõltumata teo karistatavusest Eesti karistusseadustiku järgi, kui taotlevas riigis on karistuse ülemmäärana ette nähtud vähemalt kolmeaastane vangistus järgmiste kuritegude toimepanemise eest.»;

45)paragrahvi 491 lõike 2 punktide 5, 6, 12, 19, 25 ja 26 lõppu lisatakse sõnad «ning nende ebaseaduslik sisse- ja väljavedu»;

46)paragrahvi 492 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Isiku loovutamist võib keelduda, kui:

- 1) vahistamismääruse aluseks olev ja käesoleva seadustiku § 491 lõikes 2 nimetatud tegu ei ole kuritegu Eesti karistusseadustiku kohaselt, välja arvatud käesoleva seadustiku § 436 lõigetes 1–2 sätestatud juhul;
- 2) isiku suhtes on seoses vahistamismääruse aluseks oleva kuriteoga alustatud Eestis kriminaalmenetlust;
- 3) isiku suhtes on seoses vahistamismääruse aluseks oleva kuriteoga jäetud Eestis kriminaalmenetlus alustamata või menetlus on lõpetatud;
- 4) kuriteole võib kohaldada Eesti karistusseadustikku ja vahistamismääruse aluseks olev kuritegu on Eesti karistusseadustiku järgi aegunud;
- 5) isik on samas süüdistuses lõplikult süüdi või õigeks mõistetud riigis, mis ei ole Euroopa Liidu liige, või süüdimõistva otsuse korral on mõistetud karistus kantud või karistust ei saa täitmisele pöörata otsuse teinud riigi seaduse alusel;
- 6) vahistamismääruse aluseks olev kuritegu on toime pandud väljaspool taotleva riigi territooriumi ja väljaspool Eesti territooriumi toime pandud kuriteole ei saa samadel asjaoludel kohaldada Eesti karistusseadustikku;
- 7) käesoleva seadustiku § 502 lõikes 5 sätestatud juhul ei ole kohtu määratud tähtpäevaks esitatud lisateavet.»;

47)paragrahvi 492 lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu «oma kodanikke» sõnadega «, kellel on Eestis alaline elukoht.»;

48)paragrahvi 495 lõikest 2 jäetakse välja sõnad «Euroopa õigusala seaduse koostöö üksuselt»;

49)paragrahvi 497 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Vara võib loovutada või selle loovutamist võib taotleda ka juhul, kui Euroopa vahistamismäärust ei saa esitada põhjusel, et isik on surnud või taotlevast riigist põgenenud.»;

50)paragrahvi 499 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna «vahistamistaotluse» sõnadega «või Schengeni infosüsteemis oleva tagaotsimisteate»;

51)paragrahvi 499 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

«Antud nõusolekust ei saa loobuda.»;

52)paragrahv 500 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 500. Euroopa vahistamismääruse edastamise kanalid

(1) Euroopa vahistamismäärus adresseeritakse Justiitsministeeriumile kolme tööpäeva jooksul, arvates isiku vahistamisest Eestis. Justiitsministeerium edastab Euroopa vahistamismääruse viivitamata pädevale kohtule ja Riigiprokuratuurile.

(2) Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpol) või Schengeni infosüsteemi kaudu saabunud Euroopa vahistamismäärus saadetakse pärast isiku kinnipidamist viivitamata Justiitsministeeriumile, kes edastab selle pädevale kohtule ja Riigiprokuratuurile.»;

53)paragrahvi 502 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (6) Kohus teeb käesoleva seadustiku §-s 503 sätestatud määruse viivitamata pärast isiku loovutamiseks korraldatud kohtuistungit ja edastab selle kohe Justiitsministeeriumile.»;

54)paragrahvi 502 lõike 7 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Sellisest loovutamismenetluse pikendamisest teavitatakse viivitamata taotluse esitajat ja Eurojusti.»;

55)paragrahv 505 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 505. Isiku üleandmine

(1) Jõustunud loovutamismääruse koopia saadetakse Keskkriminaalpolitseile, kes teatab taotlevale riigile loovutatud isiku üleandmise aja ja koha ning korraldab isiku üleandmise.

(2) Loovutatud isik antakse üle kümne päeva jooksul, arvates loovutamismääruse jõustumisest.

(3) Kui üleandmist takistavad asjaolud, mis ei olene täitvast ega taotlevast riigist, antakse isik üle kümne päeva jooksul, arvates uuest kokkulepitud tähtpäevast.

(4) Üleandmise võib erandkorras ajutiselt edasi lükata, kui on piisav alus arvata, et määruse täideviimine võib ohustada loovutatava elu või tervist. Euroopa vahistamismäärus täidetakse kohe pärast eelnimetatud põhjuse äralangemist ja isik antakse üle kümne päeva jooksul, arvates uuest kokkulepitud tähtpäevast.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 nimetatud tähtaja jooksul ei ole isik üle antud, vabastatakse ta vahi alt.»;

56)paragrahvi 507 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna «prokuratuur» sõnadega «ja kohtumenetluses kohus»;

57)paragrahvi 507 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

« (2¹) Kohtueelses menetluses võib eeluurimiskohtunik prokuratuuri taotlusel enne Euroopa vahistamismääruse koostamist kohaldada loovutamismenetlust.»;

(2²) Kui isiku loovutamist taotletakse kohtumenetluses, kohaldab isiku loovutamismenetlust kriminaalasja menetlev kohus.»;

58)paragrahvi 507 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

« (5) Edasilükkamatutel juhtudel võib prokuratuuri nõusolekul taotleda Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpol) või Schengeni infosüsteemi siseriikliku osa eest vastutava keskasutuse kaudu Euroopa Liidu liikmesriigilt loovutatava isiku loovutamismenetlust enne Euroopa vahistamismääruse esitamist.»;

59)paragrahv 508 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 508. Euroopa vahistamismääruse sisu, vorm ja edastamise viis

(1) Euroopa vahistamismääruses märgitakse:

1) asjaomase isiku andmed ja kodakondsus;

2) vahistamismääruse teinud õigusasutuse nimi ja kontaktandmed;

3) märke jõustunud kohtuotsuse või vahi alla võtmise määruse kohta;

4) kuriteo asjaolud ja kvalifikatsioon;
5) jõustunud kohtuotsuse korral määratud karistus või määruse sisuks oleva kuriteo eest ettenähtud karistusmäär määruse teinud riigi õiguse alusel.

(2) Euroopa vahistamismääruse vormi kehtestab justiitsminister määrusega.

(3) Vahistamismäärus edastatakse taotlevale riigile kirja teel, elektronpostiga või muul kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil.»;

60)seadustiku 19. peatükki täiendatakse 9. jaoga järgmises sõnastuses:

**«9. jagu
Vara arestimine ja tõendi hoiulevõtmine Euroopa Liidu liikmesriikides**

*1. jaotis
Üldsätted*

§ 508¹. Euroopa määrus vara arestimise ja tõendi hoiulevõtmise kohta

(1) Euroopa määrus vara arestimise ja tõendi hoiulevõtmise kohta (edaspidi *Euroopa arestimismäärus*) on Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva õigusasutuse tehtud taotlus teisele Euroopa Liidu liikmesriigile vara konfiskeerimise tagamiseks või tõendina kasutatava vara hävitamise, muundamise, teisaldamise, üleandmise või käsutamise takistamiseks.

(2) Euroopa arestimismääruse alusel võib arestida või hoiule võtta:

- 1) kuriteoga saadud vara või kuriteoga saadud vara väärtusele vastava vara;
- 2) kuriteo toimepanemise vahendi;
- 3) kuriteo vahetu objekti;
- 4) muu asitõendi, dokumendi või teabesalvestise, mis on kriminaalmenetluses kasutatav tõendina.

(3) Euroopa arestimismäärus esitatakse täitvale riigile, järgides nõukogu raamotsuse 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus (ELT L 196, 2.08.2003, lk 45–55) lisas toodud vormi.

(4) Euroopa arestimismäärusele lisatakse taotleva riigi pädeva õigusasutuse tehtud vara arestimise või tõendi hoiulevõtmise määruse koopia.

§ 508². Euroopa arestimismäärusega kaasnev abistamistaotlus

(1) Koos Euroopa arestimismäärusega edastatakse täitvale riigile ka abistamistaotlus:

- 1) tõendi üleandmiseks taotlevale riigile;
- 2) vara konfiskeerimiseks või
- 3) vara säilitamiseks kuni käesoleva lõike punktis 1 või 2 sätestatud taotluse esitamiseni koos hinnanguga taotluse eeldatava esitamise aja kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud taotlust menetletakse käesoleva seadustiku 19. peatüki 3. või 5. jao sätete kohaselt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud abistamistaotluse täitmisest ei või keelduda põhjusel, et taotluse aluseks olev kuritegu ei ole karistatav Eesti karistusseadustiku kohaselt, kui taotlus on esitatud seoses mõne käesoleva seadustiku § 491 lõikes 2 nimetatud kuriteoga ja karistatav taotlevas riigis vähemalt kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 508³. Euroopa arestimismääruse täitmist välistavad ja piiravad asjaolud

(1) Euroopa arestimismääruse täitmine ei ole lubatud, kui:

- 1) Euroopa arestimismääruse aluseks olev tegu ei ole karistatav Eesti karistusseadustiku kohaselt, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul;
- 2) isikul, kelle vara arestimist või hoiulevõtmist taotletakse, on Eesti Vabariigis puutumatus või eelistusi;
- 3) Euroopa arestimismääruse põhjal on selge, et käesoleva seadustiku §-s 508² sätestatud abistamistaotluse täitmine ei ole lubatud, sest isik on samas süüdistuses lõplikult süüdi või õigeks mõistetud või süüdimõistva kohtuotsuse korral on mõistetud karistus kantud või karistust ei saa täitmisele pöörata määruse esitanud riigi seaduse alusel;
- 4) Euroopa arestimismäärus ei ole esitatud käesoleva seadustiku § 508¹ lõikes 3 sätestatud vormi kasutades, see on puudulik, ei vasta selle aluseks olevale taotleva riigi pädeva õigusasutuse määrusele või Euroopa arestimismäärusele ei ole lisatud selle aluseks olevat taotleva riigi pädeva õigusasutuse määrust või selle koopiat.

(2) Euroopa arestimismääruse täitmisest ei või keelduda põhjusel, et taotluse aluseks olev kuritegu ei ole karistatav Eesti karistusseadustiku kohaselt, kui taotlus on esitatud seoses mõne käesoleva seadustiku § 491 lõikes 2 nimetatud kuriteoga, mis on taotlevas riigis karistatav vähemalt kuni kolmeastase vangistusega.

(3) Euroopa arestimismääruse täitmisest keeldumisest teavitatakse taotleva riigi pädevat õigusasutust.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 sätestatud juhul võib Riigiprokuratuur määrata taotleva riigi pädevale õigusasutusele tähtaja puuduste kõrvaldamiseks või lisateabe esitamiseks.

§ 508⁴. Kahju hüvitamine

(1) Eesti hüvitab taotleva riigina kõik kulud, mida täitev riik on vastavalt selle riigi seadustele kandnud seoses Euroopa arestimismääruse täitmisega kolmandale isikule tekitatud kahjuga, eeldusel, et kahju ei ole tekkinud üksnes täitva riigi süülisest tegevusest. Kahjude hüvitamise otsustab Justiitsministeerium.

(2) Eestil on õigus täitva riigina nõuda taotlevalt riigilt kulude hüvitamist, mida Eesti on hüvitanud kolmandale isikule seoses Euroopa arestimismääruse täitmisega tekitatud kahjuga, eeldusel, et kahju ei ole tekkinud üksnes Eesti süülisest tegevusest. Taotlevale riigile kulude hüvitamise nõude esitamise otsustab Justiitsministeerium.

§ 508⁵. Teavitamine

Käesolevas jaos sätestatud kohustus teavitada taotleva riigi pädevat õigusasutust Euroopa arestimismääruse täitmisega või täitmisest keeldumisega seotud või muudest asjaoludest tuleb täita viivitamata ning teade tuleb esitada kirja teel, elektronpostiga või muul kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil.

2. jaotis

Euroopa arestimismääruse täitmine

§ 508⁶. Euroopa arestimismääruse menetlemiseks pädev asutus

(1) Eestile esitatud Euroopa arestimismäärust on pädev menetlema ja Euroopa arestimismääruse täitmist otsustama Riigiprokuratuur. Riigiprokuratuur kaasab vajaduse korral otsuse täitmisesse ringkonnaprokuratuuri.

(2) Kui Euroopa arestimismäärus sisaldab käesoleva seadustiku § 508² lõike 1 punktis 1 või 2 nimetatud taotlust, edastab Riigiprokuratuur Euroopa arestimismääruse koopia Justiitsministeeriumile.

§ 508⁷. Euroopa arestimismääruse täitmise otsustamine

Euroopa arestimismäärus tuleb läbi vaadata viivitamata ja otsustada Euroopa arestimismääruse saamisest arvates 24 tunni jooksul selle täitmise lubatavus, selle täitmisest keeldumine, selle täitmise edasilükkamine või taotlevalt riigilt võimaluse korral lisaandmete nõudmine.

§ 508⁸. Euroopa arestimismääruse täitmine

(1) Euroopa arestimismäärust täites lähtutakse käesolevast seadustikust. Välisriigi taotlusel võidakse tõendi hoiulevõtmise taotluse täitmisel lähtuda menetlusnormidest, mis erinevad käesolevas seadustikus sätestatud, kui see ei ole vastuolus Eesti õiguse põhimõtetega.

(2) Euroopa arestimismääruse täitmiseks käesoleva seadustiku §-s 142 sätestatud korras otsustatakse vara arestimine prokuratuuri taotlusel eeluurimiskohtuniku määrusega.

(3) Euroopa arestimismääruse alusel on pädev vara arestimist otsustama:

- 1) Harju Maakohus, kui taotluse objektiks olev vara asub Tallinnas või Harju, Rapla, Lääne-Viru, Ida-Viru, Järva, Lääne, Hiiu, Saare või Pärnu maakonnas;
- 2) Tartu Maakohus, kui taotluse objektiks olev vara asub Jõgeva, Viljandi, Tartu, Põlva, Võru või Valga maakonnas;
- 3) maakohus, kellele vastav taotlus on esitatud, kui vara asukohta ei ole võimalik üheselt kindlaks määrata.

(4) Euroopa arestimismääruse täitmisest teavitab Riigiprokuratuur taotleva riigi pädevat õigusasutust.

(5) Vara arestitakse ja tõendid võetakse hoiule kuni käesoleva seadustiku § 508² lõikes 1 sätestatud abistamistaotluse täitmise otsustamiseni.

(6) Kui taotleva riigi pädev õigusasutus teatab Euroopa arestimismääruse tühistamisest, vabastatakse arestitud vara ja tagastatakse äravõetud tõendid viivitamata.

(7) Kui Euroopa arestimismäärust ei ole võimalik täita põhjusel, et vara või tõendid on kadunud, hävitatud või nende asukohta ei ole võimalik tuvastada ka pärast taotleva riigiga konsulteerimist, teatatakse sellest taotleva riigi pädevale õigusasutusele.

§ 508⁹. Euroopa arestimismääruse täitmise edasilükkamine

- (1) Prokuratuur võib Euroopa arestimismääruse täitmise edasi lükata, kui:
 - 1) selle täitmine võib kahjustada Eestis käimasolevat kriminaalmenetlust;
 - 2) Euroopa arestimismääruses nimetatud vara või tõend on Eestis käimasoleva kriminaalmenetlusega seoses arestitud või hoiule võetud.
- (2) Euroopa arestimismääruse täitmise edasilükkamisest teavitab prokuratuur taotleva riigi pädevat õigusasutust. Lisaks edasilükkamise põhjusele tuleb võimaluse korral teada anda ka edasilükkamise eeldatav kestus.
- (3) Edasilükkamise põhjuste äralangemisel võtab prokuratuur viivitamata tarvitusele abinõud Euroopa arestimismääruse täitmiseks ja teavitab sellest taotleva riigi pädevat õigusasutust.

§ 508¹⁰. Euroopa arestimismääruse täitmisel tehtud lahendi ja toimingu vaidlustamine

- (1) Eestis tagatakse kolmanda isiku õigused tema varale, mis on Euroopa arestimismääruse objektiks. Kaebus prokuratuuri määruse või uurimisasutuse tegevuse peale seoses Euroopa arestimismääruse täitmisega esitatakse maakohtule, kelle tööpiirkonnas vaidlustatud määrus või menetlustoiming on tehtud. Vara arestimise määruse peale võib esitada määruskaebuse käesoleva seadustiku § 387 lõikes 2 sätestatud korras kolme päeva jooksul määruse kättesaamisest arvates.
- (2) Eestile esitatud Euroopa arestimismäärust ja selle aluseks olevat taotleva riigi pädeva õigusasutuse määrust ei saa Eestis vaidlustada. Isiku soovil annab Riigiprokuratuur talle kontaktandmed, mille abil on isikul võimalik uurida Euroopa arestimismääruse vaidlustamise korda taotlevas riigis.
- (3) Kaebuse esitamine ei peata vaidlustatava määruse täitmist, kui vaidluse lahendaja ei otsusta teisiti.
- (4) Eestile esitatud Euroopa arestimismääruse täitmisega seotud kaebuse esitamisest ja kaebuse lahendamisel tehtud lahendist teavitab prokuratuur taotleva riigi pädevat õigusasutust.

3. jaotis *Euroopa arestimismääruse esitamine Euroopa Liidu liikmesriigile*

§ 508¹¹. Euroopa arestimismääruse koostamine

- (1) Kohtuelses menetluses on Euroopa arestimismäärust pädev koostama prokuratuur ja kohtumenetluses kohus.
- (2) Euroopa arestimismääruse koostab ja edastab koos käesoleva seadustiku § 508¹ lõikes 4 nimetatud määruse koopiaga vara või tõendi asukohajärgse riigi pädevale õigusasutusele prokuratuur või kohus, kelle menetluses on Euroopa arestimismääruse aluseks olev kuritegu. Prokuratuuri koostatud Euroopa arestimismäärus edastatakse täitvale riigile Riigiprokuratuuri kaudu.
- (3) Kui täitmiseks saadetud Euroopa arestimismäärus tühistatakse, tuleb sellest viivitamata teavitada täitva riigi pädevat õigusasutust.

§ 508¹². Euroopa arestimismääruse esitamise vorm ja edastamise viis

- (1) Euroopa arestimismääruse koostamisel lähtutakse käesoleva seadustiku § 508¹ lõigetes 3 ja 4 ning § 508² lõikes 1 sätestatust.
- (2) Euroopa arestimismääruse vormi kehtestab justiitsminister määrusega.
- (3) Euroopa arestimismäärus edastatakse täitva riigi pädevale õigusasutusele kirja teel, elektronpostiga või muul kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil.
- (4) Euroopa arestimismäärus koostatakse eesti keeles ja selle tõlgib täitva riigi määratud keelde Justiitsministeerium. Euroopa arestimismäärusele käesoleva seadustiku § 508¹ lõike 4 kohaselt lisatavat määrust ei pea tõlkima.»

Riigikogu esimees Ene ERGMA